

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U100371

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-04-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шанайда Марія Іванівна

2. Shanayda Mariya Ivanivna

Кваліфікація: к. б. н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 15.00.02

Назва наукової спеціальності: Фармацевтична хімія та фармакогнозія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 12-03-2021

Спеціальність за освітою: фармація

Місце роботи здобувача: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я.

Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 35.600.02

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, м. Львів, Львівська обл., 79010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.31.31

Тема дисертації:

1. Фармакогностичне дослідження представників підроддини *Nepetoideae* Burnett. родини *Lamiaceae* Martinov як джерела одержання лікарських засобів
2. Pharmacognostic investigation of representatives of the *Nepetoideae* Burnett. subfamily of the *Lamiaceae* Martinov family as a source of herbal medicinal products.

Реферат:

1. Об'єкт - сировина рослин з родів Васильки, Гісоп, Змієголовник, Лофант, Монарда, підроддини Котовникові (*Nepetoideae* Burnett.) родини Глухокропівові (*Lamiaceae* Martinov); мета - комплексне фармакогностичне дослідження трави 10 неофіціальних видів з 6 родів підроддини *Nepetoideae*; визначення параметрів стандартизації сировини перспективних видів та лікарських рослинних засобів (ЛРЗ), розроблених на їх основі; скринінгові дослідження фармакологічної активності отриманих ЛРЗ та обґрунтування її можливого взаємозв'язку із вмістом основних біологічно активних речовин (БАР); методи - хроматографічні, спектрометрії, спектрофотометрії, гравіметрії, титриметрії, мікроскопічний аналіз, *in vivo* та *in vitro*,

статистичні; результати – встановлено компонентний склад і вміст основних груп БАР первинного та вторинного синтезу, ліпофільної фракції, мікро- і мікроелементів у траві досліджуваних об'єктів. Серед первинних метаболітів визначено компонентний вміст вільних амінокислот, вуглеводів, карбонових кислот; проаналізовано вміст 13 елементів. Встановлено особливості накопичення та компонентний склад ефірних олій, вилучених із трави 12 досліджуваних об'єктів, а саме: 10 видів, у тому числі 4 форм рослин. На основі проведеного аналізу ефірних олій, сполук первинного синтезу та мінерального складу визначено сировину найбільш перспективних видів для поглибленого фармакогностичного дослідження: траву васильків американських, змієголовника молдавського (фіолетовоквіткову форму), лофанту анісового (фіолетовоквіткову форму), монарди трубчастої та чаберу садового. Для сировини цих видів встановлено специфічні хроматографічні профілі і вміст сполук терпенової та фенольної природи. Із трави монарди трубчастої виділено 6 індивідуальних сполук та встановлено структуру 4 з них. Визначено комплекс діагностичних морфолого-анатомічних ознак сировини досліджуваних видів. Встановлено оптимальні умови екстрагування сировини та розроблено технологічні схеми отримання нових ЛРЗ, для яких вивчено різні види фармакологічної активності. Запропоновано параметри стандартизації сировини досліджуваних видів і отриманих на їх основі ЛРЗ. Технологічні схеми виробництва густого екстракту з трави чаберу садового і сухого екстракту з трави васильків американських апробовано в промислових умовах. Впроваджено – в наукову роботу закладів вищої освіти та науково-дослідних установ фармацевтичного профілю. Галузь – фармація.

2. The object – the plant raw material of plants from the Genera Basil (*Ocimum* L.), Dragonhead (*Dracocephalum* L.), Hyssop (*Hyssopus* L.), Giant hyssop (*Agastache* Gronov, syn. *Lophanthus* Adans.), Bee Balm (*Monarda* L.) and Savory (*Satureja* L.) from the Catnip subfamily (Nepetoideae Burnett.) of the Mint family (Lamiaceae Martinov); the purpose – comprehensive pharmacognostic research of 10 unofficial species of plants belonging to the 6 genera of Nepetoideae subfamily; the standardization parameters for their raw materials and developed on their basis herbal medicinal products (HMP) with the certain pharmacological effects were determined; the analyzes of the dependences of biological activities of the HMP on the contents of their main biologically active compounds (BAC) were performed; methods – chromatography, spectrometry, spectrophotometry, gravimetry, titrimetry, microscopic analysis, in vivo and in vitro, statistical; results – the component compositions and contents of the main groups of BAC of primary and secondary synthesis, lipophilic fractions, macro- and microelements have been established for the raw materials of the studied species. The component content of free amino acids, carbohydrates, and carboxylic acids was determined among the primary metabolites. The contents of 13 elements were analyzed. The peculiarities of accumulation and component composition of essential oils from the herbs of 12 studied objects (10 species, including 4 forms of plant) were established. The raw materials of the most promising species for comprehensive pharmacognostic research were revealed: american basil, moldavian dragonhead (violet form), giant hyssop (violet form), bee balm and summer savory. Specific chromatographic profiles and content of terpenoids and phenolic compounds have been established for the raw materials of these species. There were isolated 6 individual compounds from bee balm herb and structure of 4 of them was revealed. The complexes of diagnostic morphological and anatomical features of raw materials of the studied species were determined. The optimal extraction conditions for the raw materials have been established and technological schemes for obtaining new HMP have been developed. The various pharmacological effects of obtained HMP have been studied. Standardization parameters of the studied raw materials and HMP were offered. The technological schemes for the extracts developed from the summer savory and american basil have been tested in the industrial conditions. Introduced – in the scientific work of the institutions of higher education and research centers of the pharmaceutical area. Direction – pharmacy.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шанайда Марія Іванівна
2. Shanayda Mariya Ivanivna

Кваліфікація: к. б. н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шанайда Марія Іванівна
2. Shanayda Mariya Ivanivna

Кваліфікація: к. б. н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Антонюк Володимир Олександрович
2. Antoniuk Volodymyr Oleksandrovych

Кваліфікація: д.фарм.н., 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гонтова Тетяна Миколаївна
2. Gontova Tetiana Mykolayivna

Кваліфікація: д. фармац. н., 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мазулін Олександр Владилєнович
2. Mazulin Oleksandr Vladylenovych

Кваліфікація: д. фармац. н., 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лубенець Віра Ільківна
2. Lubenets Vira Ilkivna

Кваліфікація: д.х.н., 02.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Музиченко Володимир Панасович
2. Muzychenko Volodymyr Panasovych

Кваліфікація: д.фарм.н., 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Антонюк Володимир Олександрович
2. Antoniuk Volodymyr Oleksandrovych

Кваліфікація: д. фармац. н., 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Зіменковський Борис Семенович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Громовик Богдан Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.